

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 278. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342679678096/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

MORALSKÆ TANKER

- hvasse Dom brægt din Galde i Bevægelse, og nu vil du drage
din Pen mod Fjenden. Vent og se, hvad der bliver Bogens
Bane og Skæbne. Maaske falder hin Kritik til Jorden ved
Folkets Dom. ~ *Lob, Lob.*
- S.117. *Apologie*, Forsvarsskrift. – *dubieuse*, tvivlsomme. – *replicere* og
duplicere, indgive første og andet Forsvarsindlæg. – *Deduction*,
Fremstilling. – *clausulerer*, slutter. – *anseer sig*, underforstaet:
at besvares.
- S.118. *Marius*, fra Plutark, *Apophthegmata Romanorum* (Moralia
202 D) eller Marius' Liv. – *Erasmus* fra Rotterdam (1466-1536),
hollandsk, humanistisk Filosof. – *Grotius*, Hugo (1583-1645),
hollandsk Reislærd. – *Scaliger*, Julius Cæsar (1484-1558),
italiensk Polyhistor og Digter. – *Crescit etc.*, lat. en bevæbnede
Sæd af Mænd voksende op. Ovid, *Metam.* 3, 110. – *Lilliput*,
rettere Lilliput; Jonathan Swift's *Travels by Lemuel Gulliver*
(1726), Part I. A Voyage to Lilliput. – *infestered*, angrebet. –
giær, bjæffet. – *Qvippe etc.*, Hævn er jo altid et ubetydeligt,
kraftløst og snævert Sinds Fryd. Juvenal 13, 189-91. – *Con-*
stantinus den Store (274-337), romersk Kejser. – *Ephori*,
Eforer, høje Embedsmænd i det gamle Sparta.
- S.119. *Clazomeniske*, fra Klazomenai, jonisk Oldtidsby paa Lille-
asiens Vestkyst. – *Arcesilaus*, Arkesilaos (ca. 315-240 f. Kr.),
gr. Filosof. – *Anfægtning*, Kritik. – *haver jeg tiæt stille*, Holberg
hørte nu aldrig helt op med at forsvare sig over for Kritik. –
Oleum etc., lat. Jeg har spildt min Olie og Ulejlighed. Plautus,
Poenulus 332. – *N.N. fecit*, lat. N.N. gjorde det. – *Poltron*,
Kujon, – *Bravoure*, fr. Tapperhed. – *Quid etc.*, lat. Hvis et
Æsel slaar bag ud efter mig – underforstaet: skulde jeg derfor
stævne det for Retten? Overfaldet paa Sokrates fortællés hos
Diogenes Laertios 2, 5, 21.
- S.120. *In etc.* En hellig Skoldlov byder, at Præses i Disputationen skal
forlade Katedret som Sejherre. Men den hvem ingen kan over-
bevise med Ord har tabt. Den der indremmer han er slæet
gaar som Sejherre derfra. – *Diaphorius*, Holbergs Fejl for
Diaphorius. Fra Molière, *Le Malade imaginaire* II, 5. – *Præ-*
ceptum, Forkrift. – *sette dig i Baroco*, faa det sidste Ord.
Baroco er Navnet paa en af den logiske Slutnings Former.
- S.121. *Testimonium*, Vidnesbyrd. – *Certificatz*, Attest. – *Stadium*
Morale, Menneskekundskab. – *Præses*, Disputatsdeltager, der
forsvarer en Paastand. Modparten bestaar af *Opponenter*;
begge Parter er *Disputatorer*. – *Objectioner*, Indvendinger. –
Svadsighed, Snaksalighed.
- S.122. *termineres*, sluttet. – *Uheld*, uheldige Tilstande. – *scholastisk*,
formalistisk; spekulativ. *Den skolastiske Filosofi* i Middel-
alderen søgte paa Grundlag af den aristoteliske Filosofi at for-